Qui est vivere - Onaj koji je živ

Kujundžić, Lucijan

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:215:751893

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb

Lucijan Kujundžić

„Qui est vivere“

Završni rad na preddiplomskom studiju kiparstva

Mentor: red.prof. Damir Mataušić

Akademija likovnih umjetnosti u Zagrebu

2020. godine

Qui est vivere

Onaj koji je živ

Čovjek, ljudska figura, ljudske emocije, geste i karakter ljudski naviru u mojoj svijesti u neobičnim, bezobličnim definicijama nečeg nepoznatog, a opet nečeg tako svakidašnjeg, i u toj nepodudarnosti onoga što jesam i onoga što tako 'bezoblično' pluta u meni sa odvažnim gardom nedokučivog pronalazim čitav jedan biom ideja i inspiracija koji me vazda vraća na prapočetno propitivanje samog sebe i golu, iskrenu potrebu upoznavanja čovjeka i svega onog ljudskog. Nije teško zaključiti kako odgovore tražim sa istog mjesta iz kojeg izviru nedoumice i pitanja. U manjku sposobnosti kako da zaronim dublje u bit i poslanje čovjekovo i manjka lukavosti da se zavedem na put po kojem se bestežinski odaju tajne promišljanja životinjskog i čovječnog, plemenskog i civilizacijskog u čovjeku, odlučio sam, i to već radim, kružiti i tiho gledati u tu problematiku. Osjećam da se ona (problematika/čovjek) pripitomIjava u glini koju oblikujem a koja svečano nosi njen lik te da se privikava na moje prisustvo. U svakom pregibu kože koji izmodeliram u glini, u svakom rebru čiji oblik poprimi ta ista koža i svakom mišiću u kojem se iole da namirisati ljepljiva krv, pronalazim dokaze, više nove odgovore koji, još uvijek nesigurni, govore sličnu tezu jednostavne, gotovo haiku filozofije, za koju osjećam da je vječno okruživala moju osobu: " Biti čovjek je biti živ!" Volio bih kada bi ti glasovi u nadolazeće vrijeme mutirali i postali odvažniji i glasniji što bi značilo da su jedna vrata čovjekove ličnosti, bar za mene, otvorena.

Ta živost (ili životnost) u mom je radu još uvijek one primarne, biološke naravi održivosti. Rebreni koš štiti vitalne organe nužne za život kakav god on bio. Taj fenomen evolucijskog štita sam svjesno naglasio hoteći prije svega osjetiti nešto unutar čovjeka no svejedno opipljivo. I tako radeći i nižući, jednu do druge, svjesne odluke oblikovanja ljudskih formi sam kip kao da mi je pokazivao i navodio me na onu "..biti živ!". Riješeno je tako da moje svjesnosti baš u toj rebrenoj, koštanoj konstrukciji i u prsnom i abdominalnom mišićju osjete početak i kraj biti i bića ljudskog. Dovršenost ili naglašenost tog djela ljudskog tijela na skulpturi spontano ističu i 'odsječeni' ekstremiteti naznačeni toliko da se osjeti snažna pokrenutost tijela, no svejedno podilaze kompoziciji koja kao posuda sabire i centrira poglede gledaoca na pupak, početnu točku svakog čovjeka i čitanja ove skulpture. Srce se još simboličnije smjestilo u samom zlatnom rezu horizontalne kompozicije.

Proučavajući povijest klasične i figurativne skulpture naišao sam na ista ili slična problemska promišljanja i razmatranja ostalih autora koje priznajem kao moje uzore, bili oni autori znanih imena ili ne. Ta težnja da se uhvati i utka u skulpturu osobno shvaćanje čovjeka te da se pri tome ostane, u neku ruku, dosljedan prirodi ili u suradnji s prirodom ciklična je bezvremenska mistika i pojava u likovnoj umjetnosti koja je i mene zakačila i povukla u ludilo. Igranje s prirodom jedan je od načina pokušavanja nemogućeg, ili svemogućeg, kako je komu drago, u kome kreatorskim ili Kreatorovim metodama pokušavamo učiniti isto - stvarati savršenstvo. Naspram svih pejzaža prošaranim planinama i rijekama, i naspram svih zvijezda koje trepere kao rojevi na nebu, zbilja čovjeka osuđujem kao najsavršenije biće i pojavu. U nama su svi oni pejzaži i zvijezde savršeni, radi naše slobode uma i igranja sa svjesnošću i vladanjem nad fizičkim i psihičkim podražajima. To nas čini filozofima, umjetnicima, znanstvenicima i uživaocima života. Ali čovjek svjestan te moći dozvoljava si da zakorači korak pa čak i više unatrag, evolucijski ili mistički, životinjski ili demonski. Upravo zbog takvih sposobnosti da se oblikuje od najprimitivnijeg do nadčovječnog, čovjek u meni ne prestaje, ili ne želi, odstupiti s trona apsolutnog, nedokučivog i vazda inspirativnog.

Ova cjelokupna dramatična osjećajnost i zadubljenost ljudskim, čovjekolikim stavlja me u poziciju promatrača jednako koliko i poduzimatelja. Nastojim poduzimati u domenama likovnog govora i učiti i shvaćati isti. Poduzimam jer osjećam potrebu i neopisivo zadovoljstvo i shvaćam osobnim afinitetima i naprezanjima potpomognut svekolikom poviješću umjetnosti. Helenizam, renesansa, manirizam i sve preko neoklasicističkog Canove do Rodena i Antonyja Gormlaya usmjeruju i centriraju moje likovnjačke intuicije na tijelo, portret, ljudsku anatomiju i narav. I filantropija i mizantropija u meni bude samo poziv za približenje čovjeku. Nakon vlastita osuđivanja čovjeka na najsavršenije i demonsko, osudio sam sebe na rad ovisan tematiziranju toga.

I u samom mom radu, o kojem i zbog kojeg pišem ovaj osvrt, naslućujem jednake vasionske mogućnosti. Zbog toga ne bih mogao odgovoriti na najjednostavnija pitanja kao ustaje li to tijelo ili lijega, bunili se ili uživa, bi li se dalje grčilo ili opuštalo, tko je i radi čega diše? Ne nalazim odgovore možda zato što sam još suviše mlad ili nezreo. Iz istih razloga ne nalazim u toj podvojenosti, oscilaciji i slobodi čitanja i uživanja te skulpture ništa negativno. Ali znam da sam htio, i u najpotisnutijim dijelovima svoga ega, uraditi djelo koje prikazuje sve ono u čemu uživam promatrajući klasična djela umjetnosti, a to je živost, prokrvljenost i pokret figure.

I grepsti tako, sloj po sloj, ljudsko tijelo, secirati ga vizualno i raščlanjivati ga na gradbene forme, te ih ponovno spajati u modelaciji zahvati su koje držim nužnima za osobnu izgradnju kao budućeg kipara i figurativnog umjetnika.

